

Александар ВУЧЕВСКИ

Нема да кажам ништо ново со тоа што ќе заклучам дека ние Македонците многу сакаме да славиме. Секогаш кога постои и најмал повод за тоа ние нешто празнуваме. Лично мислам дека сме народ кој најмногу слави. Без разлика дали тоа е државен или верски празник, некоја годишнина или домашна слава ние секогаш сме подготвени обилно да прославиме. Тоа го правиме во текот на целата календарска година, но ми се чини дека токму овој период е најкритичен. Од средината на декември па сè до февруари речиси секој ден е некој празник. Но, еуфоријата го доживува својот врв за Нова година.

Секако дека имаме многу поважни и позначајни празници во календарот, но мој впечаток е дека токму Новата година е клучен македонски празник. Во другите држави секогаш многу поважни се денот на независноста или некој сличен датум поврзан со историјата, но кај нас, за жал, не е така.

За Американците, на пример, клучен празник е Денот на независноста, 4 јули. На тој празник луѓето го чествуваат најважниот датум во нивната историја. Овој празник е познат по прекрасните огномети кои се организираат во негова чест. Во Франција, пак, најважен ден во празничниот календар

полни, се купува сè и сешто: храна, облека, подароци. Сите се растрчани за да го најдат идеалното место за веселба. Се прават резервации по кафеаните и дискотеките кои по тој повод повеќекратно ги зголемуваат цените. Сè на сè, Нова година нè чини неколку десетици милиони евра, пари кои сигурно можат

Секој народ има некој свој главен празник со кој се идентификува. Тој ден со радост се чека цела година. Кај нас во Македонија, за жал, тој празник е Нова година.

е 14 јули - Денот на Бастиља. На овој датум илјадници Французи излегуваат на улиците на своите градови и ја слават слободата. Тогаш се одржуваат и традиционалните воени паради со кои им

и многу попаметно да се искористат. Токму овој период просечниот Македонец троши најмногу. Едноставно, се купува без мерка и никој не размислува за последиците. Важно е само да се

ИЗГУБЕНИ ВО

се оддава чест на сите паднати борци за татковината. Слично е и во повеќето држави во светот.

Секој народ има некој свој главен празник со кој се идентификува. Тој ден со радост се чека цела година. Кај нас во Македонија, за жал, тој празник е Нова година. Отсекогаш ме зачудувал феноменот зошто е тоа така. Зарем ние Македонците немаме некои други датуми кои ни се поважни? Зошто токму Нова година е најважниот празник кај нас? Дали едноставно годините кои одминуваат се толку лоши што едвај чекаме да ги испратиме? За просечниот Македонец Нова година најверојатно претставува надеж за подобро утре, залудна верба дека работите ќе се променат

прослави богато и обилно. Тоа е една одлика на македонскиот менталитет за која никогаш не сум можел да најдам логично објаснување.

Друг интересен феномен поврзан со овој празник е тоа што речиси секоја македонска фирма организира предновогодишни веселби за своите вработени. Ваквата традиција не изостана ниту оваа година и покрај економската криза и светската рецесија. И овие потрошени средства за веселби по рестораните можеа да се искористат поинаку. Имено, македонските фирми можеа да покажат поголемо ниво на општествена свесност и парите да ги пренаменат за добротворни цели. Во нашава земја има и премногу луѓе и институции на кои се-

За просечниот Македонец Нова година најверојатно претставува надеж за подобро утре, залудна верба дека работите ќе се променат преку ноќ, дека сите лоши нешта едноставно ќе исчезнат со новиот почеток. Можеби токму затоа претеруваме во нејзиното прославување.

преку ноќ, дека сите лоши нешта едноставно ќе исчезнат со новиот почеток. Можеби токму затоа претеруваме во нејзиното прославување.

Кај нас веќе одамна Нова година не е само обичен празник туку многу повеќе. Околу прославувањето на овој ден во Македонија се создава толкава фама што тоа на моменти претставува вистинска хистерија. Продавниците се пре-

која помош им е повеќе од добредојдена.

Секако дека не сме единствена земја во светот која ја прославува Нова година. Таа се празнува на сите меридијани. Но, сепак разликата во чествувањето е огромна. Во Њујорк, на пример, илјадници граѓани излегуваат на познатиот Тајмс сквер, каде заеднички ја испраќаат старата година. Во Париз, пак, местото

на собирање е булеварот Шанзелизе, каде присутните здравуваат со шампанско и уживаат во прекрасниот огномет. Во Виена Нова година се дочекува со звуците на познатиот валцер. Во сите овие градови се прославува на отворено, без некоја посебна хистерија

се осмели да ја пречека Нова година на плоштадот во Скопје. Во нашиот град шампанското и огнометот се заменети со неизбежните петарди и со неконтролираните истрели од огнено оружје, а наместо виенскиот валцер имаме турбо фолк мелодии. Кај нас на празникот

случи пред неколку години кога од заскитан куршум загина една млада девојка.

Но, празнувањето не може вечно да трае. Нова година заврши и веќе утрото на први јануари моравме да се вратиме во реалноста. Откако се отрезнивме од веселбата нè пречека шок. Целата држава беше затрупана во снег, а илјадници граѓани останаа без електрична енергија во своите домови. Жителите на останатите светски метрополи немаа вакви проблеми, тие вообичаено си ја почнаа новата година. За разлика од нас, заборавени во славењето, дозволивме повторно "снегот да нè изненади во јануари". Скопје беше целосно блокирано. Улиците беа непроодни, а поради лизгавите тротоари многу граѓани завршија со повреди и со фрактури. Автобусите сообраќаа отежнато и со скратени линии. Снегот целосно отсече и многу рурални делови од државава. Веќе стана втемелена практика патиштата до помалите места да не се расчистуваат. Така жителите од овие подрачја беа препуштени сами да се снаоѓаат како знаат и умеат. Негрижата на надлежните институции нив ги претвори во граѓани од втор ред. Општо земено, и покрај целата врева околу неа, Нова година не почна многу сјајно за обичниот Македонец.

Во нашата традиција имаме многу автентични обичаи поврзани со празниците. Тие опстојувале со години низ историјата. Дел од нив се христијански, а во други има остатоци од паганските верувања. На овие изворни празнувања треба да обрнеме повеќе внимание во иднина. Токму овие чествувања заслужуваат позначајно место од Нова година во нашиот календар. Истите можеме да ги претвориме во вистинска туристичка атракција и препознатлив македонски бренд. Во таа насока васличарскиот карневал во Вевчани е вистинскиот позитивен пример последниве неколку години. Оваа манифестација со долга традиција стана препознатлив белег на цела Македонија. Нешто слично може да се направи и со многу други наши празници, кои се културно наследство на овој народ и како такво треба да го промовираме пред светот. Во другите држави тоа веќе одамна се применува. Така, многу места се познати токму по своите автентични празнувања и процесии.

Празниците се слика за еден народ и негово обележје. Можеме да се гордееме со традицијата на славење на нашите празници. Но, наместо тоа дозволуваме токму Нова година да го добива нашето најголемо внимание. Целосно се изгубивме во нејзиното прославување. Сè што им останува на луѓето кога ќе заврши веселбата се мачнината во стомакот и празните паричници. И токму поради ова се вели дека "јануари е најдолгиот месец во годината".

Сè што им останува на луѓето кога ќе заврши веселбата се мачнината во стомакот и празните паричници. И токму затоа се вели дека "јануари е најдолгиот месец во годината".

и еуфорија. Луѓето излегуваат на плоштадите и улиците, се дружат и се забавуваат со концертите кои се организирани во чест на празникот.

За разлика од светските метрополи, потребна е вистинска храброст некој да

му се дава толкаво значење, што е вистинско понижување истиот да се помине некаде на отворено. Во последно време сè помалку луѓе излегуваат на плоштадот за новогодишната ноќ. Причина повеќе за тоа е и несреќата која се

СЛАВЕЊЕТО

